

Пропонуємо розглянути варіант створення власної зерносуміші із кормів, які пропонують на пташиному ринку від фермерів: просо біле (основний корм для амадин), червоне, чумиза в колосках, сенегальське просо (чумиза біла). Складаючи зерносуміш за основу нами взято раціон А.І. Рахманова [3].

Придбавши, складові раціону (просо, канаркове насіння, ріпак, насіння лучних трав) витратили коштів: суміш проса 600 г — 10 грн.; ганаркове насіння 150 г — 12 грн.; рапс 100 г — 2,4 грн.; насіння лучних трав 150 г — 1,8 грн.; всього на 1 кг корму витратили 26,2 грн.

Отримані дані вказують, що засвоюваність такого корму складає — 86%, витрати на рік на одного птаха — 224,57 грн. Рентабельність утримання пари амадин буде складати 160%. Для здешевлення раціону утримання зебрових амадин кормову зерносуміш рекомендуємо збирати зі складових, які придбали на пташиному ринку. У цьому випадку рентабельність утримання птахів і засвоєння ними кормів буде найвищою. До того ж, у періоди линяння птахів, насиджування кладки, вигодовування пташенят та ін. рекомендуємо у зерносуміші додавати необхідні вітаміни.

Література

1. Голлманн Б. Амадини (Домашние животные). Содержание и уход / Б. Голлманн. — М. : Издательство: АСТ, 2009 — 146 с.
2. Коровин Р. и др. Советы птицеводам / Р. Коровин и др. — К. : Урожай, 1997. — 413 с.
3. Рахманов А.И. Певчие декоративные птицы / А.И.Рахманов // Урожай. — 1995. — С.120-139, 146-153.

РІДКІСНІ ВИДИ ФЛОРИ ОКОЛИЦЬ МІСТА КАРЛІВКА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Орлова Л. Д., Новікова К. О.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Головною причиною появи рідкісних і зникаючих видів флори України і, зокрема, Полтавської області, є антропогенний тиск, який проявляється в основному внаслідок порушення умов місцезростання, що спричинено осушуванням боліт, розорюванням заплав та степових ділянок, вирубуванням лісів, відкритою розробкою корисних копалин [1-3]. Немало серед охоронюваної флори Полтавщини і лучних представників.

Під час дослідження заплави басейну р. Орчик в околицях м. Карлівка Полтавської області нами знайдено охоронювані представники флори. Метою роботи було встановлення чисельності популяції рідкісних видів рослин в умовах господарського користування цих лучних травостоїв, які раніше не вивчалися.

На досліджуваній території нами виявлені чотири охоронювані представники — шафран сітчастий (*Crocus reticulates* Stev. ex Adam.),

тюльпан дібровний (*Tulipa quercetorum* Klok. et Zoz), плодоріжка болотна (*Anacamptis palustris* (Jacq.) R. M. Bateman, Pridgeonet M. W. Chase), оман високої (*Inula helenium* L.).

Крокус (шафран) сітчастий (родина Півникових (*Iridaceae*)) можна знайти на степових, кам'янистих схилах, узліссях байрачних лісів, серед чагарників, у зріджених дібровах [1, 2]. Нами виявлений на високих частинах притерасної частини заплави серед розріджених чагарників. Вид занесений до Червоної книги України у статусі «Неоцінений» і у Полтавській області охороняється в заказниках «Балка Долина», «Драбинівка», «Новодиканський», «Довгораківський», «Воскобійницький», «Величківський», «Рожаївський», «Лучківський», «Олегова балка», «Первозванівський», пам'ятках природи «Академія», «Пустовітка», «Бутова гора», регіональному ландшафтному парку (РЛП) «Диканський» [1]. Наші дослідження показали, що причинами зміни чисельності можуть бути такі: зривання на букети, викопування для продажу та пересадки на присадибні ділянки, розорювання земель. Встановлено, що щільність виявленої популяції на 1 м² від 10 до 15 особин.

Тюльпан дібровний (родина Лілійних (*Liliaceae*)) зростає у листяних лісах, схилах балок і річкових долин [1,2]. Нами знайдений серед розріджених чагарників на притерасній частині заплави. Вид занесений до Червоної книги України у статусі «Вразливий» і охороняється у Полтавській області в заказниках «Іскрівський», «Великий і Малий ліс», «Драбинівка», «Розсошинський Кут», «Довгораківський», «Заплава р. Многа», «Лизняна балка», «Червонобережжя», «Лучківський», «Короленкова дача», «Балка Широка», заповідному урочищі «Яри-Поруби», «Вільшане», пам'ятках природи «Морозівська дача», «Мгарська дача», «Бутова гора», РЛП «Диканський», «Нижньоворсклянський», «Полтавський міський парк» [1]. Встановлено, що основні причини зміни чисельності це: порушення природних екотопів внаслідок господарського освоєння територій, випасання худоби, витоптування у місцях рекреації, збирання на букети. З'ясовано, що щільність виявленої популяції 15-35 особин на 1 м².

Плодоріжка болотна (родина Орхідні (*Orchidaceae*)) виявляється на вологих і солонцюватих луках, на болотах у заплавах річок. Нами вид досліджений на прирусловій і на прилягаючій до неї центральній частині заплави. Вид занесений до Червоної книги України у статусі «Вразливий» і охороняється у Полтавській області в заказниках «Рогозів куток», «Великоселецький», «Харківецький», «Любка», «Чутівський», «Сторожовий», «Нижньопільський», «Великий і Малий лимани», «Вільхівщинський», «Білецькі плавні», «Дейманівський», «Сулинський», «Середньосульський», «Лісові озера», «Короленкова дача», «Котове», «Малоперещепинський», «Михнівський», «Садочки», «Зозулинцеві луки», РЛП «Нижньоворсклянський», «Кременчуцькі плавні» [1]. Зміни чисельності пов'язані з осушенням боліт, викошуванням лук, випасанням, рекреаційним навантаженням, збиранням квітучих рослин, викопуванням, сільськогосподарським освоєнням земель. Сучасний стан в районі дослідження характеризу-

ється невеликою кількістю особина на 1 м². Щільність виявленої популяції від 2 до 5 особин на 1 м².

Оман високий (родина Айстрові — (*Asteraceae*)) добре себе почуває на вологих луках, по периферії боліт, у заплавах річок [1, 2]. Нами встановлено, що його досить чисельні популяції виявляються у прируслівій і центральній частинах заплави. Занесений до регіонального списку і охороняється у Полтавській області в заказниках «Русиново-Дубина», «Плисів Яр», «Лучківський», «Кузьменки», «Чутівський», «Куквинський», «Середньосульський», «Усть-Лип'янка», РЛП «Нижньоворсклянський» [1]. Отримані результати показали, що щільність популяції до 10 особин на 1 м².

Нами пропонуються такі шляхи збереження цих видів: перенесення окремих екземплярів виду в ботанічні сади, пришкільні ділянки; заборона неконтрольованого збору рослин; визначення відповідних місць для випасання тварин; пропаганда серед школярів і дорослого населення; відтворення рослин шляхом висівання насіння, створення заказника місцевого значення.

Література

1. Байрак О.М. Атлас рідкісних і зникаючих рослин Полтавщини / О.М. Байрак, Н.О. Стецюк. — Полтава: Верстка, 2005. — 248 с.
2. Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я. П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009. — 900 с.
3. Коротченко І.А. Червона книга України [Електронний ресурс] / І.А. Коротченко, М.М. Перегрим — Режим доступу до ресурсу: <http://redbook-flora.land.kiev.ua/121.html>.

ЗНАХІДКА НА ГНІЗДУВАННІ СИВОРАКШІ (*CORACIAS GARRULUS L.*) В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Попельнюх В. В., Дупак В. С.

Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка.

Різке зменшення чисельності сиворакші у межах ареалу та його скорочення спостерігалось упродовж ХХ століття. Відмічалось це практично повсюди. Тенденції щодо зниження чисельності сиворакші на Полтавщині відмічав ще М. І. Гавриленко [1]. За даними М. П. Книша та М. Є. Матвієнка [4], до першої половини 1990-х рр. цей вид практично перестав гніздитись в Сумській області. Також різке скорочення чисельності відбулося на заході України [2] та Харківщині [5].

Взагалі, в Україні цей птах залишився більш-менш звичайним лише в південних областях. У Європі, в цілому, з 1950-х рр. відбувся катастрофічний спад чисельності сиворакші. Зараз вона занесена в Червоні книги практично всіх країн Центральної Європи. Загальна чисельність популяції в сусідній Польщі оцінюється лише в 1000-2000 пар, в Угорщині — 300-600 пар. Сиворакша занесена в Червону книгу Білорусі, тут гніздиться 600-900 пар. Включена у список рідкісних пта-